

KONSUMENTPRISUTVECKLINGEN UNDERSKRIDER TOLERANSINTERVALLETS NEDRE GRÄNS PÅ GRUND AV TILLFÄLLIGA EFFEKTER

Toleransintervallet som omgärdar Riksbankens inflationsmål avspeglar att penningpolitiken inte kan kontrollera inflationen på kort sikt. Inflationstal utanför detta toleransintervall kan inte uteslutas till följd av t.ex. överraskande råvaruprisfall eller skatteförändringar. Detta beror på att det tar tid för penningpolitiken att motverka en oväntad inflationsutveckling. Tillfälliga effekter bör därför ges en underordnad betydelse både i uppläggnings- och i utvärderingsfaserna av politiken och den senare utvärderingen. Penningpolitiken och inflationsmålets uppfyllelse bör följaktligen utvärderas i ett lite längre, årligt perspektiv och inte utifrån inflationstal för enskilda månader.

Inflationstakten mätt med KPI har sedan inflationsmålet infördes i januari 1995 uppgått till 1,1 procent i genomsnitt. Den genomsnittliga inflationen har därmed underskridit inflationsmålet men legat inom toleransintervallet. Den underliggande inflationen har varit högre. UND1X uppgick till i genomsnitt 1,7 procent och UNDINHX till i genomsnitt 2,3 procent under samma period. Effekterna av förändringar i räntekostnader, indirekta skatter och subventioner samt priser på

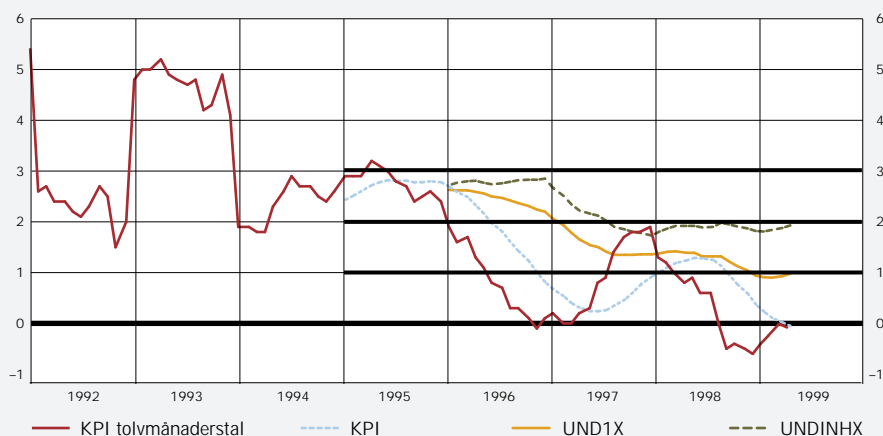
varor som i huvudsak importeras har således i genomsnitt haft en mycket kraftigt dämpande verkan på KPI-utvecklingen.

Inflationen mätt med KPI uppgick till -0,1 procent i april 1999 och fortsatte därmed att underskrida den undre gränsen i toleransintervallet. Det låga utfallet förklaras bl.a. av ett bidrag till KPI-förändringen från fallande räntekostnader för egna hem på -0,8 procentenheter och ytterligare -0,6 procentenheter till följd av sänkta indirekta skatter.

Den underliggande, trendmässiga inflationen har också varit svag, men är väsentligt högre än KPI-inflationen. Den årliga förändringen i UND1X uppgick till 1,4 procent i april. Tillfälliga effekter i form av ändrade indirekta skatter, subventioner och räntekostnader är följaktligen huvudorsaken till varför den nedre toleransgränsen har underskridits. Avlägsnas dessutom bidraget från prisutvecklingen på i huvudsak importerade varor uppgick den inhemska underliggande inflationen, mätt med UNDINHX, till 2,1 procent i april.

Diagram R1.

KPI samt 12-månaders rullande medelvärde av KPI, UND1X och UNDINHX. Årlig procentuell förändring

Anm. De horisontella linjerna på 2 respektive 1 och 3 procent anger Riksbankens toleransintervall för den årliga ökningstakten i KPI.

Källor: SCB och Riksbanken.